POLICY PAPER · 17 NOIEMBRIE 2026 · ZIUA INTERNAȚIONALĂ A STUDENȚILOR

Locuri de studii sigure

Poziția Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare cu prilejul Zilei Internaționale a Studenților

Hărțuirea sexuală în instituțiile de învățământ profesional tehnic și superior din Republica Moldova: ce arată datele și ce putem face împreună

■ **De Ziua Internațională a Studenților, ne dorim ca fiecare tânără și fiecare tânăr să învețe într-un loc sigur.** Instituția de învățământ este spațiul în care studenții și studentele, elevii și elevele își petrec o bună parte din timp: aici învață, leagă prietenii și își pregătesc viitorul profesional. Siguranța lor în acest spațiu este, de aceea, o responsabilitate comună a autorităților, a conducerilor instituțiilor și a fiecărui cadru didactic.

■ **Datele arată că, pentru mulți tineri, acest loc nu este încă pe deplin sigur.** Cel mai recent studiu al Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD, 2026), bazat pe un sondaj cu 842 de elevi/eleve și studenți/studente din 58 de instituții de învățământ profesional tehnic și superior, arată că hărțuirea sexuală face încă parte din experiența de studii a multor tineri. Aceștia se adresează rar instituției atunci când au nevoie de ajutor, iar elevii și elevele din școlile profesionale sunt cei mai expuși.

22,1%
dintre elevii și elevele școlilor profesionale nu se simt în siguranță în fața hărțuirii sexuale, față de 5,9-6,8% în celelalte instituții

46,3%
dintre elevele școlilor profesionale cred că hărțuirea în relația cu cadrele didactice nu poate fi evitată

27,9%
dintre tinerii care au trăit situații de hărțuire nu le-au raportat

6,7%
dintre tinerii care au cerut ajutor s-au adresat conducerii instituției

Sursa: CPD, 2026.

■ **Tinerii înșiși cer ca hărțuirea sexuală să fie tratată ca o încălcare gravă.** Aproape toți respondenții (94,7%) consideră că hărțuirea sexuală trebuie pedepsită prin lege, iar 66,8% sunt pe deplin de acord că aceasta afectează viața profesională a persoanei hărțuite. Așteptarea tinerilor față de autorități și de conducerile instituțiilor este, prin urmare, limpede: instituția de învățământ trebuie să prevină hărțuirea, să o recunoască atunci când se produce și să o sancționeze.

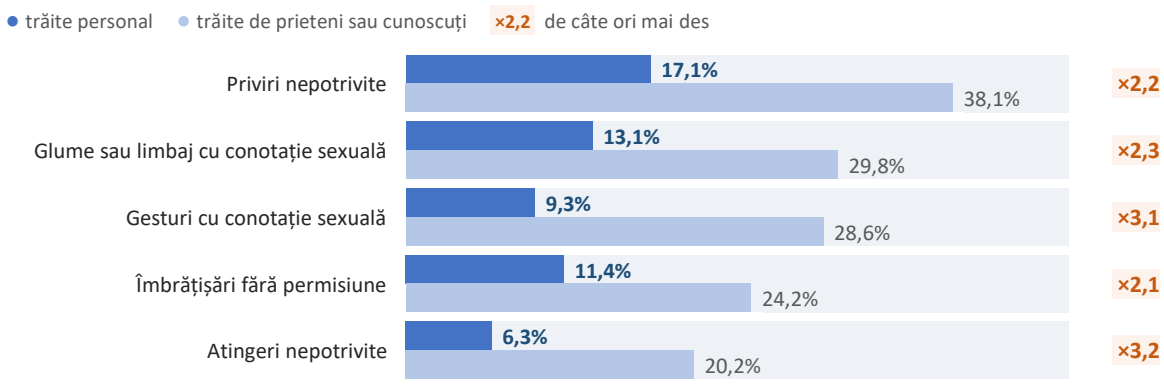
■ **Tinerii recunosc formele grave de hărțuire, dar le subestimează pe cele care le preced.** Folosirea forței pentru a întreține relații sexuale este identificată ca hărțuire de 85,8% dintre respondenți, iar atingerile nepotrivite, de 72,9%. Privirile nepotrivite sunt însă recunoscute ca hărțuire de doar 31,9% dintre tineri, iar

gesturile cu conotație sexuală, de 51,3% dintre fete și de numai 34,3% dintre băieți. Prin urmare, informarea trebuie extinsă asupra formelor subtile, care preced adesea abuzurile grave, și adresată explicit băieților.

■ **În spațiile de studii, hărțuirea rămâne o experiență cotidiană, iar amploarea ei reală depășește cifrele declarate.** În instituția în care învață, 17,1% dintre tineri s-au confruntat personal cu priviri nepotrivite, 13,1% cu glume sau limbaj cu conotație sexuală și 11,4% cu îmbrățișări fără permisiune. Ponderea celor care cunosc astfel de situații trăite de prieteni este de peste două ori mai mare (38,1% în cazul privirilor nepotrivite). În cazurile grave, autorii sunt mai des studenți și studente din anii mai mari, iar cadrele didactice apar în situații precum cererea de relații sexuale în schimbul unor avantaje la studii. Absența sesizărilor într-o instituție nu înseamnă, prin urmare, absența hărțuirii.

Figura 1 **Tinerii declară de peste două ori mai des cazuri trăite de prieteni decât cazuri proprii**

% din respondenți; situații petrecute în instituția de învățământ

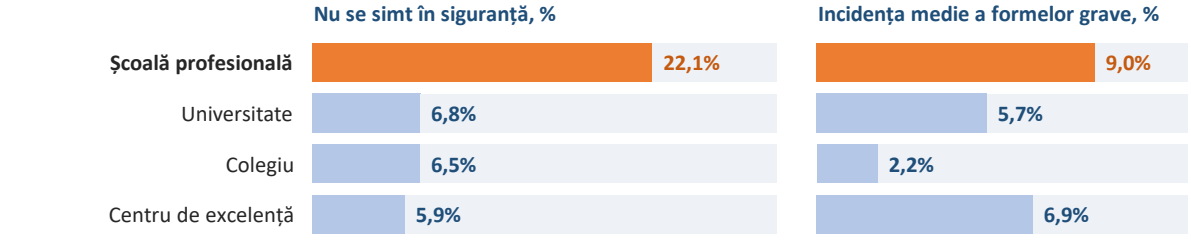
Sursa: CPD, 2026.

■ **Școlile profesionale concentrează cel mai mare risc, dar beneficiază de cea mai slabă protecție.** Aici, 22,1% dintre elevi și eleve nu se simt în siguranță, de peste trei ori mai mult decât în colegii, centre de excelență și universități, iar incidența medie a formelor grave ajunge la 9%, față de 2,2% în colegii. Cu toate acestea, Regulamentul-cadru aprobat prin Ordinul MEC nr. 350 din 27 februarie 2026, primul act care reglementează explicit prevenirea, raportarea și intervenția în cazurile de hărțuire sexuală, se aplică exclusiv învățământului superior.

> *O elevă de 17 ani dintr-o școală profesională nu are acces la procedura de care beneficiază o studentă la universitate, deși riscul la care este expusă este mai mare.*

Figura 2 **Școlile profesionale concentrează cel mai mare risc**

% din respondenți, pe tipuri de instituții de învățământ
Media tuturor instituțiilor pentru „nu se simt în siguranță”: 8,8%

Sursa: CPD, 2026.

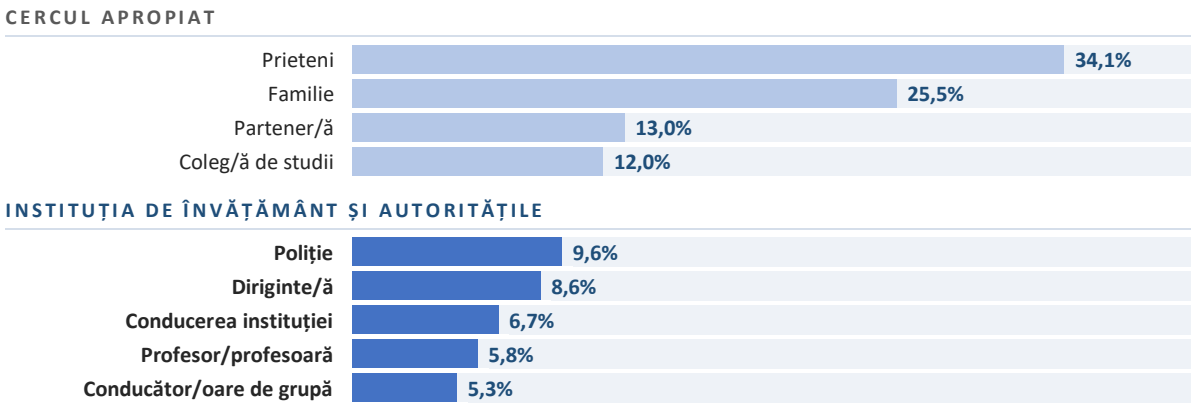
■ **În stagiile de practică și în învățământul dual nu este stabilit cine primește sesizarea și cine intervine.** Convenția OIM nr. 190, ratificată de Republica Moldova, protejează explicit stagiarii și ucenicii, însă comisia de

etică a școlii nu are autoritate asupra personalului companiei care coordonează practica, iar responsabilitățile instituției de învățământ și ale angajatorului/oarei nu sunt delimitate. În lipsa unui protocol comun, cazurile produse la locul de practică riscă să rămână fără răspuns.

■ **Încrederea în mecanismele instituționale este redusă, iar tinerii caută sprijin mai ales în cercul apropiat.** Dintre cei care au cerut ajutor după un caz de hărțuire, 34,1% s-au adresat prietenilor și 25,5% familiei, în timp ce doar 6,7% s-au adresat conducerii instituției și 5,8% unui profesor sau unei profesoare. Dintre cei care nu au raportat, 37,9% au considerat că situația „nu a fost într-atât de gravă", iar o treime dintre respondenți (34%) cred că persoanele hărțuite provoacă situația prin ținută sau comportament. Prin urmare, instituțiile află rar despre cazurile în care ar trebui să intervină, iar formele considerate „ușoare" ajung să fie tolerate.

Figura 3 **Tinerii cer sprijin mai ales prietenilor și familiei, rar instituției**

% din tinerii care au cerut sprijin după un caz de hărțuire

Sursa: CPD, 2026.

■ **Statul nu dispune de date despre cazurile de hărțuire, iar informarea tinerilor depinde de inițiativa fiecărui cadru didactic.** Codul educației nu obligă instituțiile să adopte proceduri de prevenire și combatere a hărțuirii sexuale și nici să înregistreze și să raporteze cazurile, deși art. 11 din Convenția de la Istanbul, ratificată prin Legea nr. 144/2021, cere colectarea periodică a datelor statistice dezagregate. Obligația de informare din art. 135 alin. (1) lit. j) din Codul educației revine individual cadrelor didactice și nu îi menționează expres pe studenți, iar 31,9% dintre tineri declară că nu au discutat niciodată cu un cadru didactic despre efectele hărțuirii. Fără date și fără obligații instituționale, autoritățile nu pot identifica instituțiile cu probleme recurente și nu pot măsura efectul măsurilor pe care le adoptă.

■ **Formele subtile și medii de hărțuire rămân, în practică, nesancționate, iar riscul sesizării îl poartă victima.** Art. 173 din Codul penal incriminează hărțuirea sexuală doar când este săvârșită prin amenințare, constrângere sau șantaj, condiție greu de probat când presiunea vine din însăși autoritatea cadrului didactic. Convenția de la Istanbul (art. 40) cere, în schimb, sancționarea oricărui comportament nedorit de natură sexuală care lezează demnitatea persoanei. Cazurile ajung astfel la comisii interne formate din colegi ai persoanei reclamate, fără un organism extern independent și, în afara universităților, fără măsuri provizorii care să separe victima de persoana reclamată pe durata examinării. În aceste condiții, raportarea le pare multor tineri un demers ineficient și riscant pentru propriul parcurs de studii.

■ **CPD solicită un set de măsuri care să ofere aceleași garanții oricărei persoane care învață, în sala de curs sau la stagiul de practică.**

Nr.	Măsura solicitată	Responsabil
1	Completarea Codului educației cu un capitol distinct privind prevenirea și combaterea violenței și hărțuirii, aplicabil tuturor nivelurilor de învățământ, care să definească formele de hărțuire, obligațiile fiecărei instituții și protecția împotriva represaliilor	Parlamentul MEC

Nr.	Măsura solicitată	Responsabil
2	Extinderea standardelor Regulamentului-cadru aprobat prin Ordinul MEC nr. 350/2026 asupra învățământului profesional tehnic și general, cu proceduri adaptate vârstei	MEC
3	Delimitarea responsabilităților instituției de învățământ și ale angajatorului/oarei în cazurile de hărțuire produse în stagiile de practică și în învățământul dual	MEC
4	Instituirea unui Consiliu național de etică independent, cu atribuții de examinare și sancționare a cazurilor de violență și hărțuire comise de cadre didactice	Parlamentul MEC
5	Reglementarea măsurilor de protecție aplicabile din momentul sesizării: separarea victimei de persoana reclamată, suspendarea preventivă a cadrului didactic când există indicii credibile de hărțuire a unor elevi minori, consiliere psihologică și interdicția represaliilor	MEC
6	Introducerea unui modul obligatoriu și periodic privind hărțuirea sexuală în formarea continuă a cadrelor didactice și a personalului de conducere	MEC
7	Crearea unui sistem unitar de evidență a cazurilor, cu registre interne în fiecare instituție, un modul dedicat în Sistemul informațional de management în educație (SIME) și un raport național anual	MEC
8	Revizuirea art. 173 din Codul penal, astfel încât exploatarea raportului de autoritate educațională să constituie formă agravată a hărțuirii sexuale, și instituirea răspunderii contravenționale pentru formele care nu întrunesc elementele infracțiunii	Parlamentul Guvernul
9	Adoptarea și publicarea unei politici interne de prevenire a violenței și hărțuirii, elaborată împreună cu elevii/elevele și studenții/studentele, cu proceduri de raportare, termene și reguli de confidențialitate	Instituțiile de învățământ
10	Desemnarea unei persoane de încredere din afara conducerii și informarea fiecărui elev/fiecărei eleve și a fiecărui student/fiecărei studente, la începutul anului de studii, despre drepturile sale și canalele de sesizare	Instituțiile de învățământ

Un spațiu de studii devine sigur atunci când fiecare tânăr și fiecare tânără știe cui se poate adresa și are încredere că sesizarea va fi urmată de protecție.

În 2020-2022, CPD și Fundația Est-Europeană au sprijinit cinci universități să își dezvolte mecanisme de prevenire a hărțuirii sexuale, experiență care a contribuit la procesul ce a dus la Regulamentul-cadru din 2026. De Ziua Internațională a Studenților, CPD invită Ministerul Educației și Cercetării, Parlamentul, conducerile instituțiilor de învățământ și organizațiile studențești la un dialog pe baza acestor date și își pune la dispoziție expertiza pentru ca aceleași garanții să ajungă și în învățământul profesional tehnic.

17 NOIEMBRIE · ZIUA INTERNAȚIONALĂ A STUDENȚILOR

Un loc de studii sigur este cel mai frumos dar pe care îl putem oferi tinerilor.

Împreună putem face ca fiecare elevă și elev, fiecare studentă și student să învețe fără teamă.

Sursa: CPD, Cât de sigure sunt instituțiile de învățământ din Moldova? Studiu privind percepțiile și amploarea fenomenului hărțuirii sexuale în instituțiile de învățământ din Moldova, 2026, https://progen.md/wp-content/uploads/2026/04/Raport_HS_2026.pdf . Studiul a fost realizat cu sprijinul financiar al IM Swedish Development Partner și al Sida.